

Repensar la cultura com a sistema en transformació

Published by [Interacció](#) [1] on 22/04/2014 - 11:00 | Last modification: 14/04/2026 - 09:05

Llegit avui, el text no només descriu transformacions. Interpel·la directament la pràctica de les polítiques culturals locals. Si la cultura és un sistema en relació constant amb altres sistemes, la pregunta ja no és com gestionar-la millor, sinó des d'on i amb quins marcs es prenen les decisions que la configuren.(n. de l'e., 2026)

El text de Robert Palmer sobre l'Agenda 21 de la cultura no és tant una revisió del document com una advertència: el marc amb què s'ha pensat la política cultural local ha quedat desbordat pels canvis culturals dels darrers anys. El que està en joc no és només una actualització tècnica, sinó un desplaçament en la manera d'entendre la cultura i el seu lloc dins les polítiques públiques.

El punt de partida és la constatació que el canvi cultural no és lineal ni homogeni. Les cultures es transformen de manera contínua, amb tensions entre estabilitat i innovació, entre estructures consolidades i forces emergents. Aquesta dinàmica s'ha accelerat en la darrera dècada per tres factors principals: la digitalització, les transformacions demogràfiques i els canvis en els models econòmics i de governança.

La tecnologia ha alterat profundament els processos culturals. No només ha ampliat la capacitat de producció i distribució, sinó que ha dissolt fronteres que semblaven estables: entre creadors i públics, entre disciplines, entre cultura professional i amateur. Aquest desdibuix obliga a repensar categories que encara estructuren bona part de les polítiques culturals.

Al mateix temps, les ciutats esdevenen espais centrals d'aquesta transformació. La diversificació demogràfica, marcada per moviments migratoris i noves formes d'identitat híbrida, modifica les pràctiques culturals i interpel·la directament les polítiques d'inclusió i participació. La cultura deixa de ser un camp delimitat i esdevé un espai de negociació constant entre diferències.

El context econòmic hi introdueix una altra capa de tensió. La reducció de la despesa pública i la pressió cap a models més orientats al mercat han afectat especialment els segments més fràgils del sistema cultural: joves creadors, petites organitzacions i pràctiques experimentals. Això no només transforma les condicions de producció, sinó també les lògiques de programació i legitimitat cultural.

Davant d'aquest escenari, Palmer planteja un gir conceptual. La cultura no s'hauria d'entendre com un sector,

sinó com un procés interrelacionat amb altres sistemes socials, econòmics i polítics. D'aquí emergeix la idea d'“ecologia creativa”, que posa l'accent en la interdependència, la interacció i les sinergies. Aquesta mirada desplaça la cultura del marge cap al centre de les polítiques de desenvolupament.

Aquest canvi implica també una revisió dels models de governança. Les formes tradicionals, basades en la gestió institucional i la representació, conviuen amb noves demandes de participació, transparència i corresponsabilitat. Les ciutats guanyen pes com a actors culturals globals, alhora que es multipliquen les xarxes i les aliances més enllà de l'escala estatal.

El text assenyala, finalment, un límit important de l'Agenda 21 de la cultura: la seva amplitud conceptual pot dificultar la seva aplicació efectiva. Per això proposa dotar-la d'eines operatives, indicadors i mecanismes de seguiment que permetin traduir els principis en acció.

Robert Palmer | Agenda 21 de la cultura

[La Agenda 21 de la cultura y el cambio cultural](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: governança cultural

Tags: pensament cultural

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: diversitat cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/2014/repensar-la-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140095.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4930>